

Srbská republika
**MINISTERSTVO OSVETY, VEDY
A TECHNOLOGICKÉHO ROZVOJA**
KABINET MINISTRA

Číslo: 601-00-9/3/ 2020-01

Dátum: 30. 03. 2020 Belehrad

Nemanjina 22-26

**ZÁKLADNÁ ŠKOLA
STREDNÁ ŠKOLA**

- Riaditeľom, učiteľom a odborným spolupracovníkom

PREDMET: Plánovanie a organizácia dištančného vzdelávania v mimoriadnom stave -
počiatočné výsledky a výzvy

Vážené kolegyne a kolegovia!

Na základe monitorovania vyučovania na diaľku v prvých dvoch týždňoch mimoriadneho stavu (16. - 27. marca 2020) sme získali dostatok relevantných údajov a spätnú väzbu, ktorá ako celok naznačuje **vysoke profesionálne správanie sa riaditeľov, učiteľov a odborných asistentov na základných a stredných školách**, čo sa odráža v nasledujúcom:

- Operačné týždenné plány školy ukazujú, že učitelia veľmi zodpovedne prijali meniace sa prístupy k práci, že sú odhodlaní pripravovať učebné materiály a že sa usilujú o neustálu komunikáciu so žiakmi a rodičmi, ktorá je vo funkcii výučby a poskytovania psychosociálnej podpory.
- Učitelia povzbudzujú svojich žiakov, aby zodpovedne pristupovali k dištančnému vzdelávaniu prostredníctvom televíznych hodín, ako aj s dodatočnými vyučovacími aktivitami po hodinách a okrem hodín, ktoré navrhujú pre svoje predmety.
- Viac ako 60% učiteľov používa množstvo dostupných a navrhovaných vzdelávacích platforiem, vďaka ktorým je vzdelávanie pre žiakov atraktívnejšie a učitelia využívajú čas efektívnejšie na plánovanie výučby a sledovanie pokroku žiakov. Podľa spätnej

väzby, ktorú dostávame od učiteľov je možné dospieť k záveru, že značný počet z nich nemal skúsenosti s platformami na učenie, ale že vo veľmi krátkom čase, podľa inštrukcií, ktoré dostali, boli schopní ovládať vedomosti a zručnosti na ich používanie, keďže tieto platformy, ktoré boli ponúkané sú veľmi funkčné.

- Všetky školy dokázali nájsť spôsob, ako môžu žiaci, ktorí nemajú možnosť používať komunikačné kanály na diaľku, získať potrebnú výučbovú pomoc, ale je dobré, že tieto situácie sú v celkovej populácii žiakov nižšie ako 5%.
- Učitelia vyvinuli vhodné systémy na monitorovanie pokroku žiakov, vedenie záznamov o výsledkoch vzdelávania, odhodlaní a správaní žiakov pri učení sa a komunikácii s učiteľmi a ostatnými žiakmi. Už existujú príklady dobre štruktúrovaných elektronických portfólií žiakov, v ktorých učitelia uchovávajú príklady práce / produktov a v nich zaznamenávajú poznámky o postupe. Tieto a všetky ďalšie formatívne informácie budú užitočné pri vykonávaní sumatívnych hodnotení na konci druhého polroku školského roku 2019/2020.

Okrem zrejmých počiatočných výsledkov, ktoré sú viditeľné na systémovej úrovni, výsledky monitorovania ukazujú, že **existujú aj problémy a témy, ktoré je potrebné ďalej objasniť, aby sa zabezpečila konzistentná kvalita dištančného vzdelávania** a zlepšila komunikácia pri učení sa smerom k lepšiemu riadeniu zdrojov (ľudských a technických) a optimálne zapojenie žiakov do výučby viacerých predmetov. V tejto súvislosti odkazujeme učiteľom nasledujúce:

- Základom realizácie dištančného vzdelávania sú existujúce učebné plány / programy výučby a vzdelávania. Preto by mali mať prioritu v práci žiakov hodiny (učebné jednotky) vysielané v televízii, pretože sú v súlade s existujúcimi učebnými osnovami a programami. To znamená, že učitelia by sa mali oboznámiť s plánom vysielania hodín, ktorý je k dispozícii na webovej stránke MPNTR (každý týždeň budú známe všetky vyučovacie jednotky, ktoré sa budú vysielat' v budúcom týždni od pondelka do piatka).
- V dištančnom vzdelávaní, ktoré sa realizuje v jazyku národnostnej menšiny sa majú používať nahrávky hodín, ktoré sú dostupné v srbskom alebo menšinovom jazyku a o rozvrhu vysielaní a odkazoch s nahrávkami pre odročené sledovanie a inými digitálnymi obsahmi odporúčame učiteľom sledovať stránky národnostných rád národnostných menšín a stránku

<https://www.rasporednastave.gov.rs/> v oddieli *Vzdelávanie na diaľku v jazykoch národnostných menšín*.

- Dodatočná podpora učiteľov po hodinách v televízii by mala spočívať v objasňovaní, ďalšom nacvičovaní alebo opakovaní, berúc do úvahy rozsah a počet požiadaviek kladených na žiakov.

- Ak učitelia už implementovali vyučovacie jednotky, ktoré sa plánujú vysielat' ako televízne hodiny, majú pomôcť žiakom identifikovat' tento obsah a opakovat' ho a prepojiť obsah s nadchádzajúcimi vyučovacími jednotkami a očakávanými vzdelávacími výstupmi v rámci témy programu prostredníctvom dodatočnej podpory, ktorú poskytujú žiakom.
- Pokiaľ ide o domáce úlohy, je potrebné mať na pamäti celkové pridelené úlohy žiakom denne alebo týždenne, pretože spätná väzba od rodičov ukazuje, že v dištančnom vzdelávaní dostávajú žiaci viac alebo výrazne viac domácich úloh ako v bežných podmienkach alebo že sú domáce úlohy zložitejšie a rozsiahlejšie. Je dôležité, aby učitelia pri plánovaní domácich úloh zaujali individualizovaný prístup (rôzna zložitosť a rôzny počet úloh a povinností pre žiakov).
- Pripomíname učiteľom, že pri plánovaní spôsobov a nástrojov, ktoré majú žiaci používať pri učení sa musí mať v prvom rade na zreteli povinnosť chrániť žiakov pred akoukoľvek formou digitálneho násillia. Aj s najlepším úmyslom učiteľa, ak sa bude správať neopatrne, môže byť žiak vystavený nebezpečenstvu digitálneho násillia. To predovšetkým znamená, že učitelia by nemali žiadať od žiakov, aby im posielali videá / fotografie, na ktorých sa vidia žiaci, aby sa zabránilo akejkoľvek forme zneužívania detí vo virtuálnom priestore. Nikdy si nemôžeme byť istí, že e-mail učiteľa je chránený proti „narušeniu“ a potom aj zneužitiu.
- Hoci sa v mimoriadnych podmienkach naplno prejavila veľká zodpovednosť väčšiny učiteľov, je dôležité, aby sa so žiakmi plánovala dištančná práca tak, aby mali učitelia aj žiaci určený čas na prácu. Dištančné vzdelávanie, aj keď poskytuje veľa príležitostí, neznamená, že učitelia, žiaci a ich rodičia by mali byť na platformách a v komunikácii po celý deň. Práca musí byť naplánovaná v rámci určeného „pracovného času“ / vyučovacieho času, ktorý učitelia dohodnú so žiakmi a ich rodičmi. Ak sa žiaci učili prostredníctvom TV hodín v predpoludňajších hodinách, treba aby sa dodatočná podpora a dávanie domácich úloh a povinností ukončili do 17. hodiny tohto dňa. Ak sa žiaci učili prostredníctvom TV hodín v odopoludňajších hodinách, povinnosti a úlohy by sa mali dávať budúci deň v predpoludňajších hodinách. Na uvedenú dynamiku treba prihliadať aj pri vyučovacích predmetoch, pre ktoré nieto TV hodiny.
- Tiež je potrebné, aby sa žiakom určili zodpovedajúce lehoty na vypracovanie úloh a doručovanie spätných informácií. Keďže stále nedokážeme predpovedať dĺžku dištančného vzdelávania, je potrebné brať do úvahy pracovnú energiu aj učiteľov aj žiakov, aby sa zachovala existujúca motivácia. Tu zvlášť môžu pomôcť triedni učitelia najmä sledovaním časovej dynamiky práce so žiakmi. Ak je to potrebné, môžu svojim spolupracovníkom poukázať na neoprávnené pracovné zaťaženie žiakov.
- Pokiaľ ide o monitorovanie pokroku žiaka v súlade so zásadami formatívneho hodnotenia, poukazujeme učiteľom na pokyny uvedené v liste zaslanom školám dňa 18.03.2020 o možnostiach, ktoré ponúkajú platformy a nástroje dištančného vzdelávania uvedené na webovej stránke Ústavu pre zveľaďovanie vzdelávania a výchovy. Malo by sa pripomenúť, že v období dištančného vzdelávania by sa mali neustále uplatňovať rôzne techniky na monitorovanie vzdelávacích výstupov (kvalita

a rozsah zvládnutia obsahu programu vo vzťahu k očakávaným výsledkom). Ak poskytnú potrebné údaje o pokroku žiakov, učitelia budú mať dobrý základ na zostavenie súhrnných známok na konci školského roka.

- Ak učitelia zistia, že žiaci majú problémy s uplatňovaním určitých nástrojov IKT, je vhodné poskytnúť im jednoduché technické pokyny ako to robiť. Osobitná pozornosť by sa tu mala venovať veku žiakov a ich digitálnym schopnostiam.
- Učiteľom sa tiež pripomína, že v nemalom počte rodín sa dve alebo aj tri deti učia rovnakým spôsobom, čo znamená, že majú existovať dva až tri počítače, s čím sa nedá počítať. Preto je potrebné žiakom a rodičom pripomenúť, ako môžu používať hodiny televízie náhradne a opakovane.
- Evidencia realizovaných hodín a iných vzdelávaco-výchovných aktivít v elektronických alebo tlačených školských denníkoch vzdelávaco-výchovnej práce sa dá kedykoľvek je to možné zladiť s dynamikou realizovaných TV hodín a podľa potreby treba vnieť aj iné hodiny (vyučovacie jednotky), ktoré učitelia sami pripravovali a realizovali v rámci svojich predmetov. Nie je potrebné dvakrát zapisovať vyučovacie jednotky, ak sa realizovali pred TV hodinami.

Vážení kolegovia, pri tejto príležitosti chceme pochváliť vašu angažovanosť a odhodlanie pracovať vo veľmi nepriaznivom prostredí pre všetkých. Pripomíname, že by ste sa mali predovšetkým starať o ochranu svojho zdravia a zdravia svojej rodiny a prosíme vás, využite vplyv, ktorý máte na vašich žiakoch a ich rodičov a trvajte aj pri nich na tom, aby dôsledne dodržiavali pravidlá, ktorými sa chránime proti šíreniu vírusovej pandémie.

Srdečné pozdravy

MINISTER
Mladen Šarčević